

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 128. — ŠTEV. 128.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 1, 1932. — SREDA, 1. JUNIJA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX.

SENAT JE ZAVRNIL POZIV ZA DAVEK NA PRODAJO

SPEAKER POSLANSKE ZBORNICE, KONGRESNIK GARNER, ZAHTEVA, POMOČ ZA NEZAPOSLENE

Dramatičen predsednikov nastop je presenetil zakonodajavce. — Finančni odsek je zavrnil priporočene davščine. — Davek na gazolin, plin in elektriko. — Ako bi uresničili načrte za javne gradnje, bi dobilo v treh mesecih nad milijon nezaposlenih de'lo. — Nekaj je treba storiti, kajti nezaposleni že prostovoljno silijo v ječe.

WASHINGTON, D. C., 31. maja. — Danes se je pred senatom osebno pojavil predsednik Hoover ter v posebni poslanici priporočil Walshev amendent, ki določa namesto dosedanjih davščin davek na prodajo. Senatski finančni odsek je pa zavrnil tozadevni predlog z dvanajstimi proti osmim glasovom.

Senatu je bila včeraj izročena prošnja, naj se obнови debata glede davka na prodajo. Prošnjo je podpisalo petinpetdeset uglednih senatorjev. Plenum senata jo je pa zavrnil.

Predsednik se je ob šestih zjutraj odločil, da nastopi osebno pred senatom, zatem ko se je sinoči dolgo časa posvetoval z demokratskimi senatorji in gospodarski izvedenci.

Ob dveh popoldne je pričel finančni odsek s svojimi posvetovanji. Clani odseka so navzlic Hooverjevemu priporočilu, davek na prodajo popolnoma ignorirali, odobrili so pa davek na gazolin, plin in elektriko. Brez dvoma bo tudi dohodninski davek znatno zvišan.

WASHINGTON, D. C., 31. maja. — Pred zborničnim odsekom za pota in sredstva je danes nastopil kot prva "priča" speaker poslanske zbornice, kongresnik Garner ter zagovarjal predlogo, naj se dovoli \$2,300,000 za odpravo neznosne bede. — Svrha njegove predloge je, pomagati stradajočim.

— Ako se bo kongres odgodil, ne da bi kaj ukrenil v tem pogledu, — je rekel, — bodo šli ljudje raje v ječo kot pa da bi lakote pomrli. V tem slučaju bi nikdar ne imel miru pred svojo vestjo, in menda bi ga tudi vi ne imeli.

Garner je rekel, da bo pojasnil le splošno svrhu predlagane zakonodaje, dočim bo prepustil posamezne točke tozadevnim odsekom. Dostavil je, da je v zgodovini kongresa prvi slučaj, da je speaker poslanske zbornice pred kakim odsekom zagovarjal predlogo.

— Prav lahko trdim, in nihče mi ne bo ugovarjal, da so v današnjem času v deželi moški in ženske, ki dobesedno stradajo. Iz Tacome, Wah., sem dobil poročilo, da so tamošnji nezaposleni na robu izstradanja. Slična poročila prihajajo tudi iz drugih delov dežele. Dobrodelne družbe so nekaj časa pomagale, sedaj so jim pa viri skoro popolnoma pošli.

— Z javnimi gradnjami je treba takoj pričeti. Ako bi začeli uresničevati predložene načrte za javne gradnje, bi lahko zaposlili v teku treh mesecev nad en milijon ljudi. S tem bi bilo že dosti pomaganega. Za one, ki stradajo in ne morejo dobiti dela, se mora zavzeti zvezna vlada.

WASHINGTON, D. C., 31. maja. — Voditelj republikancev v poslanski zbornici, kongresnik Snell iz New Yorka, je rekel zastopnikom časopisja, da bo na prihodnji republikanski narodni konvenciji sprejeta zelo liberalna platforma. Da ni to samo njegovo osebno naziranje, je razvidno iz sle-

Novo vlado bo stvaril von Papen

TUDI ČEŠKI FAŠISTI BI RADI KRALJA

Odkrita je bila zarota, da fašisti postavijo Gajdo za kralja. — Hoteli so strmoglaviti republikansko vlado.

Praga, Čehoslovaška, 31. maja. — List "Češke Slovo" prinaša poročilo, da je bila odkrita zarota, ki je imela namen strmoglaviti sedanjo republikansko vlado v Čehoslovaški in okleati češkega voditelja narodnih socializmov Ivana Gajda za kralja.

List pravi, da je preiskava dooznala, da so imeli fašisti izdelan svoj revolucionarni načrt že ob času, ko je bila pred kratkim po vladni odredbi narodna socialistična stranka v Čehoslovaški razpuščena.

Najden je bil tudi seznam bodočih monarhističnih ministrov; za kraljevega pribojnika ter ob enem za notranjega in zunanjega ministra je bil določen nek arhitekt, ki je dajal Gajdi mesečno plačo. Poročilo tudi pravi, da je Gajda svojim pristavec obljubil, da bo dosegel za Čehoslovaško dostop do morja.

FRANCIJA JE PREVROČA ZA TUJCE

Pariz, Francija, 31. maja. — Ker je vsled umora francoskega predsednika Paula Doumera, katerega je ustrelil Rus Paul Gorgulov 6. maja, celo Francijo prevzelo sovraštvo do tujcev, je zadnje čase zapustilo Francijo 25,000 tujcev.

Kot je razvidno iz zapiskov pravosodnega ministrstva, izvrše tujei trikrat toliko zločinov kot domačini. Zadnja statistika kaže, da je bilo med obsojenci v Marsellessu 53 odstotkov tujcev.

Število tujih kaznjencev v Franciji znaša na leto od 30 do 40 tisoč. Do sedaj ni bilo v Franciji na leto zaprtih več kot 25 Amerikancev.

BOJ MED ŠTORKLJAMI

Kuestrin, Nemčija, 31. maja. — Veliko pomanjkanje poletnih bivališč je opaziti med štoklji, ki prihajajo v okolico tega mesta vsako poletje. Med njimi se je vnel hud boj.

Stari stanovaleci so zasedli svoja nekdanja bivališča, toda prišlo je mnogo drugih štokljev, ki se skušajo polastiti njihovih bivališč, ker so najbrže prelene, da bi si postavile nove "šotore".

Poznavaleci življenja štokljev tega pojava ne morejo razlagati. Mogoče so se štoklje pozimi na jugu tako zelo pomnožile, ali pa se je že starejšim zahotelo po lepši pokrajini, da hočejo v tej preživeti poletje.

dečih njegovih besed: — Če vam kdo kaj drugega reče, mu nikar ne verjemite.

Danes se je vršilo tukaj nekako "vojno posvetovanje" suhačev. Pri tej priliki so delali načrte, kako bi zamogli pridobiti za svojo stvar politične voditelje obeh strank.

SOVJETI SVARIJO JAPONSKO

Časopisje jasno pove, da se naj ne meša v Sibirijo. — Gotovi krogi hočejo imeti vzhodno Sibirijo.

Moskva, Rusija, 31. maja. — Sovjetski uradni list "Izvestja" v svojem uvodnem članku resno svari Japonsko, da se naj ne meša v sibirsko zadevo. Članek pravi med drugim, da gotovi japonski krogi hočejo imeti vzhodno Sibirijo, za vojno proti Združenim državam.

Dalje pravi članek, da "Sibirija ni cesta, po kateri bi imperijalistični roparji varno hodili. Ako japonski imperijalizem sedaj skuša zaplesti svoj narod v nove pustolovščine, si bodo polomili svoje zobe.

"Japonski imperijalizem je že zavladal v Sibiriji za eno enega milijona rubljev ali 500 milijonov dolarjev in mnogo krvi. To se je zgodilo, ko se je rdeča armada še prišla ustvarjati, ko sovjetska Rusija še ni pridela trikrat več premoga in železa kot Japonska".

"Sovjetska unija ne zahteva od Japonske drugega, kot spoštovanje do svojih meja. Želi nadaljevati mirne in prijateljske odnose, in posvečati gospodarske odnose, kajti japonsko časopisje vedno opozarja na nevarnost naše armade. In to nas ne straši".

MUSSOLINI HOČE KONFERENCO ZARADI AVSTRIJE

Rim, Italija, 31. maja. — Mussolini smatra gospodarski položaj Avstrije za tako resen, da je prišel delovati na to, da skličejo angleški, francoski in nemški finančni konferenco skupno s finančno komisijo Lige narodov.

Mussolini je naročil zunanjemu ministru Dino Grandiju, da naj obvesti italijanske poslanike v Londonu, Parizu in Berlinu, da skličejo te tri države v najkrajšem času Konferenco zaradi Avstrije.

GLAS Z NEBA PREMAGAL KURDE

Bagdad, Sirija, 31. maja. — V zadnjih bojih z upornimi Kurdi na meji Iraka in Kurdistanu so gramofoni igrali zelo važno vlogo.

Aeroplani, ki so leteli zelo nizko nad upornimi Kurdi, so bili opremljeni z gramofoni, ki so glasno v kurdskem jeziku pozivljali upornike, da odložijo orožje in se podajo oblastim.

KAČE-STRAH INDIJSKEGA PREBIVALSTVA

Kače usmrtijo vsako leto do 25,000 oseb. — Koliko živali pogine vsled kač, ni znano.

London, Anglija, 31. maja. — Indija išče kakega sv. Patrika, da bi pognal kače iz dežele, kot jih je pregnal iz Irske. Iz vladnega poročila je razvidno, da kače usmrtijo vsako leto okoli 25,000 ljudi. Mogoče je to število nekoliko pretirano, toda poznavaleci razmer trdijo, da kače pokončajo zelo veliko ljudi in mogoče še več živali.

Najboljši poznavalec kač Sir Leonard Rogers, ki je predsednik zdravniškega urada za Indijo, je rekel, da se mu zdi število 25,000 malo previsoko.

Število smrti vsled kačnega pika v Indiji je zelo visoko, toda ne tako visoko, kot pravi to poročilo, — je rekel Rogers. — Mnogi domačini mislijo, da so sami ali pa njihovi otroci bolni vsled kačnega pika, kadar so bolni, toda vzrok smrti je mogoče popolnoma drugi. Policiji naznanijo, da je vzrok smrti pik kače in policist to zapiše, ker ni zdravnik. Jaz sam sem pri raztelesenju trupa dognal, da je nek moč umrl za pljučnico, ne pa vsled kačnega pika, kot mi je bilo rečeno.

Skozi več let sem skušal znati število smrti vsled kač in pripravi smo serum proti kačjemu strupu, toda težava je v tem, ker bolnika ni mogoče takoj prijeti zdraviti. Strup kobre je tako močan, da mora vsakdo umreti, ako se mu takoj po piku ne vbrizga serum. Prebivalstvo živi preveč daleč od bolnišnic, da bi jim bilo mogoče ob času pomagati.

Kačji strup pa škoduje samo bitjem s tobo krvjo. Žabam, na pr. kačji pik prav nič ne škodi. Samo strup morske kače, ki je najbolj strupena izmed vseh kač, tvori tudi živali z mrzlo krvjo.

GOVERNER ROOSEVELT GOVORI NEMŠKO

Kingston, N. Y., 31. maja. — Governor Roosevelt se je sestal z boksarskim šampanom M. Schmelingom in ko se Schmeling opravičil zaradi svojega slabega znanja angleškega jezika, je Roosevelt govoril žnjim nemško.

— Žal mi je, — je rekel Schmeling, — da ne znam govoriti dobro angleško.

— Well, — odgovori Roosevelt, — sage mir auf deutsch. (Povej mi nemško).

— Sprechen sie auch deutsch? (Ali govorite tudi nemško) — vpraša začuden boksar. In pogovor se je nadaljeval v nemščini.

RIMSKA IZKOPINA V TURČIJI

Adana, Turčija, 31. maja. — Delavci, ki kopljejo jarek, so našli popolnoma ohranjen bronast kip nekega rimskega generala. Ravnatelj muzeja pravi, da je ta kip star najmanj tisoč let in da je njegova vrednost neprecenljiva.

V NOvem MINISTRSTVU BODO SAMI REAKCIJONARCI

BERLIN, Nemčija, 31. maja. — Notranja politična kriza je bila danes proti vsem pričakovanjem jako naglo rešena. Predsednik nemške republike, Paul von Hindenburg, je sprejel nocoj v avdijenci podpolkovnika Franza von Papena ter mu poveril sestav novega kabineta. Nova vlada bo vlada narodne koncentracije.

Von Papen je ponudbo sprejel. Državni predsednik se je danes posvetoval z voditelji posameznih strank, ki so zastopane v državnem zboru, med njimi tudi s poslanecem Kaasom, ki je član centruma, poslanecem Hugenbergom, voditeljem nemških nacionaleev, ter poslanecem Dingeldeym, ki pripada nemški ljudski stranki.

V novem ministrstvu bodo zastopani najbolj reakcijski krogi, namreč nemško plemstvo in veleposestniki.

Von Papen je bil rojen l. 1879 v Werlu, postal je častnik ter je pripadal izza leta 1911 velikemu nemškemu generalnemu štabu.

Tekom svetovne vojne je bil vojaški ataše pri nemškem posla-ništvu v Washingtonu, toda na zahtevo ameriške vlade ga je moral Nemčija odpoklicati.

Notranji minister v von Papenovem kabinetu bo najbrže baron Wilhelm von Gayl, zunanji minister pa baron Konstantin von Neurath.

Papen je zelo naklonjen nemškemu fašizmu (narodnim socializmom) ter jim je baje obljubil, v najkrajšem času razpisati nove državnozborske volitve, pri katerih bi dobili fašisti večino ter bi obvladali parlament.

ITALIJANSKA NEVARNOST V ZRAKU

Rim, Italija, 30. maja. — Medtem ko so prekoceanski letalci enajstih držav opazovali, je Italija pokazala svoje veliko vojaško zračno brodogradnjo.

Nad Littorino letališčem je letelo 400 aeroplanov pod poveljstvom zračnega ministra Italo Balbo. Navažnejši dogodek je bil, ko so aeroplani bombardirali industrijska mesta, katero so predstavljala poslopja, katera so delavci gradili več mesecev. Vsa poslopja so v nekaj minutah izgnila.

Med gledalci je sedel Benito Mussolini in je opazoval manever.

NEMŠKI VOJAK SE JE OGLASIL

Edinger, Nemčija, 31. maja. — Nemški vojak v svetovni vojni, 36 let stari Oskar Daubmann, katerega so 16 let smatrali za mrtvega in čegar ime je vklesano v spomenik padlim vojakom, je pisal svojim starišem, da je prišel v Palermo v Italijo in da je zdrav.

V svojem pismu pravi, da je bil v bitki ob Sommi nevarno ranjen leta 1916, da je skušal pobegniti iz ujetniškega tabora, da je bil zopet vjet in prepeljan v Afriko, od koder je prišel v Palermu.

Nemški konzul v Napolju je potrdil njegovo povest, ker so Daubmannovi stariši mislili, da jih hoče kdo potegniti.

TURKI SODIJO UPORNE KURDE

Ze 34 upornih Kurdev je bilo obsojenih na smrt. Razna sodišča pa bodo sodila še 500 drugih upornikov.

Washington, D. C., 31. maja. — Pred kratkim je bilo obsojenih na smrt na večalih 34 Kurdev, ker so bili udeleženi pri vstaji okoli gore Ararat pred dvema letoma. 500 drugih Kurdev pa še čaka, da se prične proti njim obravnava pri raznih sodiščih v Turčiji. Vstaja je bila razširjena po dolini Ararax, kjer, kot pravi pripovedka, je Eva jedla prepovedano jabolko.

Kurdi, katerih predniki so vladali v Babilonu 1800 let pred Kristusom in 3200 let prej, kot pa so se pojavili Turki, so vedno delali turškim sultanom velike preglavice in tako tudi sedanjemu turškemu predsedniku Mustafu Kemalu.

Pred sedmimi leti so pričeli veliko vstajo ob gori Ararat in Turki so tedaj postrelili 46 kurdskih voditeljev, toda s tem vstaja še ni bilo zatrta. Pred dvema letoma so se Kurdi zopet dvignili proti turški nadvladi.

Vseh Kurdev je okoli poldrug milijon. Žive po državah Perzije, Irak, največ pa v Turčiji.

Kurdi predstavljajo najstarejšo aristokracijo na svetu. Bojevali so se s Hiiti v 13. stoletju pred Kr in pomagali so Ciru premagati Babilon in Ninive. Ubrani so se vsakega sovražnika, ki je vdril v njihovo deželo dokler niso prišli Mongoli v 14. stoletju.

Za moderno vlado Mustafa Kemala nimajo smisla. Kurdi so se naglo oprijeli Wilsonovega gesla o samodoločbi narodov in so poslali na pariško mirovno konferenco svojega zastopnika Šerif pašo, ki je skušal doseči za Kurde samostojno državo, toda konferenca je bila gluha za njegove zahteve.

KONEC ZUYDERSKEGA JEZERA

Amsterdam, Holandska, 31. maja. — Zuyderskega jezera, ki je slavno iz pesmi in zgodovine, ni več. Postalo je Ysselmeer (jezero Yssel), ko je jez, ki je bil ravno kar končan med mestoma Wieringen in Friesland, odrezal jezero od Severnega morja.

Jez so pričeli graditi leta 1920 in zdaj, ko je jezero zaprto proti morju, ga bodo pričeli izsuševati. Ko bo jezero osušeno, bo dobila država 500,000 akrov poljedelske zemlje. Jez je dolg 18 milj.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
212 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.

Dopolni bres podpisov in osebnosti se ne pridobujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prostimo, "a se nam tudi prejšnje bivališče naznaniti, da hitreje najdemo naslovniko.

"GLAS NARODA", 212 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

NARODNE KONVENCIJE

Narodni konvenciji obeh velikih političnih strank se hosta vršili letos v Chicagu. Naloga delegatov bo nad vse važna, kajti treba bo imenovati predsedniške kandidate

In čimbolj se bližajo narodne konvencije, tem bolj težko je pri srečanju raznim vodilnim politikom.

V prsih skoro slehernega takozvanega narodnega voditelja sta dve duši — suha in mokra.

Suha običajno dremilje, toda začasa volitev potisne mokro v ozadje ter se pokaže svetu v krepostni belini.

Človeku se morajo smiliti oni možje, ki otipavajo žila naroda ter bi se morali ravnati po njenem utripu, dočim slišijo le one, ki najbolj glasno kriče.

Upali so, da bo gospodarska kriza, katero odpravlja jo s frazami, pahnula vse v pozabljenje, posebno pa zadevo prohibicije.

Upali so, da bodo prišli s par brezpomenbnimi besedami preko tega važnega vprašanja. Najbolje bi se jim zdelo, če bi ne bila prohibicija v političnih platformah ni ti z besedo omenjena. Toda kot kaže, ne bo šlo po njihovi volji.

Zadeva prohibicije se pojavlja vsepovsod: v debatah glede odprave nezaposlenosti, v davčnih predlogah, vsi časopisi so je polni in v političnih govorih zavzema odlično mesto.

Gospodje politiki ne bodo mogli pustiti prohibicije v nemar. Zaenkrat jim gre pred vsem za tem, kako naj store, da bi ne prišli s pravo barvo na dan in da bi se ne zamerili mokrščem oziroma suhačem.

Najbrž se jim bo posrečilo napraviti planko, s katero bodo premostili prepad, ki je nastal med mokrčarji in suhačarji. Planka naj bo seveda taka, da bo zamogel vsak kandidat varno hoditi po nji.

V zadnjem času se pojavljajo celo govorice, da se je predsednik Hoover premislil ter da je pripravljen dati suhačem nekaj koncesij.

Medtem pa postajajo zahteve naroda vedno glasnejše in bolj jasne.

Mokrčarji pridobivajo na moči, dočim prihaja iz suhaškega tabora izredno močan ropot, ki navdaja politike s strahom.

Vse kaže, da javnost ne bo prej odnehala, dokler se ne bo vršilo o tej zadevi splošno ljudsko glasovanje.

Kakorlitiro pride do tega, bo pa tudi prohibiciji enkrat za vselej odklenalo.

PROTISLOVANSKI VOHUNI
RAZKRINKANI

Iz Prage poročajo, da je praška policija zadnje dni odkrila zelo razmerečeno mednarodno spionážo, ki že nekaj časa vrši v češkoslovaški republiko obsežno volunturno v korist neke inozemske dežele. Policija je bila opozorjena na kretanje nekaterih sumljivih inozemcev ter je takoj aretirala nekega Lidiekega iz Zadra in Josipa Rustio iz Trsta, ki sta se nahajala v Pragi brez pravega posla. Policija je pri tej priliki zaplenila mnogo zelo važnega materiala, ki dovolj jasno govori o poslu, ki sta ga oba vohuna vršila. Pri zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom se je izkazalo, da sta Lidieki in Rustia vzdrževala intenzivne zveze z atašejem na tisk nekega praškega poslanstva in da sta po navodilih tega atašēja vršila obsežno volunturno v korist te države. Na policiji je Lidieki izjavil, da je poklicni vohun in da je do danes že bil v službi določenih držav ter bil vsled svojega volunturnega delovanja prijet v Avstriji in Jugoslaviji ter bil izgnan iz teh držav. Lani je bil v službi istega poslanstva na Dunaju ter je tedaj pomagal tudi nekaterim teroristom, ki so pripravljali atentate na jugoslovanske vlake. Ko je postal sumljiv, so ga avstrijske oblasti izgnale. Nato se je naselil v Pragi, kjer je takoj nadaljeval svoj poklic. Najprej se je seznanil z nekimi Rieebonijem ter stopil v njegovo službo. Za usluge je prejemal zelo lepo denarno odškodnino. Poleg naloge, da vestno zasleduje delovanje nekaterih v Prago preseljenih Italijanov, mu je bila poverjena pred vsem tudi naloga, da zasleduje nekatere vojaške osebnosti. S pomočjo svoje izredne spretnosti se mu je posrečilo, da je dobil najlepše zveze v vojnem ministertvu v Pragi, kjer je po navodilih Rieebonija nadziral delovanje nekega generalštabnega polkovnika. Obenem je stopil v zveze tudi z inženirji škodovih tovarn. Pri Rieeboniju se je spoznal tudi z Rustio. Takoj sta se razumela in postala sta velika prijatelja. Prepričal se je ob tej priliki, da ni sam na terezu in da je v Pragi še veliko tipov, ki so v Rieebonijevi službi. Lidieki je izpovedal, da je isti inozemski ataše za tisk napravil nekaterim praškim damam, ki se kretajo v častniški družbi, posebne usluge in dobil za to določene informacije. Vsi sestanki vohunov s svojimi praškimi sodelavci ki so se vršili v zavodu za italijansko kulturo, ki je nastanjen v veličastni palači zavarovalne družbe "Rimione Adriatico". Zanimivo pred vsem pa je, da je Rustia izdaljal Rieeboniju imena in točne podatke o Slovencih iz Julijske krajine, ki po njegovem mnenju niso naklonjeni fašističnemu režimu. Na podlagi teh njegovih podatkov in denunciacij so se nato organizirali protesti proti Jugoslovanom v Italiji in veliko število nedolžnih Slovencev se ima zahvaliti temu denuncijantskemu poslu, da si bili aretirani, deportirani in drugače mučeni po fašističnem režimu.

Oba vohuna sta bila izročena praškemu okrožnemu sodišču, kjer hosta sojena po zakonu o zaščiti države proti volunturnu.

TAJNA ZAMENJAVA OTROKA

Pokrajinsko civilno sodišče v Brnu se bavi z zelo zanimivo zadevo, katere podrobnosti spominjajo precej na poglavja iz romanov, kakršne prodajajo v kolo-dvorskih kioskih.

Olga B., sedaj soproga trgovca in posestnika v Brnu, po rodu Poljakinja, je kot dekle živela v poljskem kraju Semakoveh, kjer se je zaljubila v tamošnjega duhovnika. Rodila je hčerko, vendar pa sta duhovnik in družina, gdé Olge skrbno skrivala sramoto. V istem času se je tudi v družini tamošnjega kovača Czernieckega rodilo dete, prav tako ženskega spola, ki so ga krstili za Bronislavo. To dete je nekoliko dni po krstu umrlo in Olga družina je prišla na misel, kako naj bi se izognila škandalu. Dogovorila se je s kovačem, da mu odstopi svojega otroka. Oba novorojenčka, živlega in mrtvega, so na skrivaj zamenjali, tako da je za javnost umrlo nekrščeno Olgino dete, ki pa je v resnici še dalje živelo v kovačevi družini kot njegova Bronislava. Otrok je v Semakoveh odrasel, dočim je Olga prišla v Brno, kjer se je poročila. Ko je Bronislava odrasla, je odšla v službo.

Po daljšem času je umrl ded Bronislave, kovač Marek, ki je na smrtni postelji svoji vnukinji zaupal tajnost in ji povedal, da živi njena prava mati v inozemstvu. Ni ji povedal resnice, kje živi, niti navedel njenega imena, zaprosil pa jo je, naj se po njegovi smrti javi pri gospe Olgi B. v Brnu, kakar je umrl.

Bronislava na to stvar ni mnogo mislila, ker je imela dobro službo. Šele čez nekaj časa je poslala v Brno gospe Olgi pismo, prepričana, da piše svoji materi. Gospa Olga ji je odgovorila in takoj se je razvilo medsebojno dopisovanje, v katerem je gospa Olga nastopila kot teta Bronislave. Pisala ji je, naj pride v Brno, kjer bo imela dobro življenje. Bronislava za to ni imela volje, končno pa se je gospa Olga sama podala na Poljsko, kjer je Bronislava služila neke v okolici Semakoveh. Tu jo je naprosila, naj gre z njo v Brno, toda Bronislava ni hotela. Tedaj je gospa Olga pregovorila gospodinjjo Bronislave, naj ji odpove službo, da bi jo na ta način prisilila k odpotovanju na Moravsko. Tako se je tudi zgodilo.

Obe ženski sta najprej odpotovali v Semakoveh, kjer se je Bronislava pred notarjem odrekla pravice do dedčine po svojih nepravilnih starših Czernieckih, nakar sta obe odpotovali v Brno, kjer je gospa Olga povedala Bronislavi, da je njena prava mati.

S tem bi se roman bržkone končal, ako bi se v poslednjem poglavju ne pojavil bogat ženin. V resnici nehavni film življenja se je razvijal dalje. Kmalu sta se namreč pričeli obe ženski prepirati in Bronislava je morala oditi od doma. Bila je popolnoma brez denarja, zaradi česar so jo sprejele v zaščitno ustanovo socialne

ga skrbstva, ki so ji dale zavetishe in kasneje preskrbele tudi delo. Bronislava je služila, poleg tega pa je posejala svojo mater in končno sta se zopet sprijaznili. Gospa Olga je ponovno sprejela Bronislavo v svoj dom, vendar pa sta se ponovno sprli. Tokrat se je spor končal nasilno. Dekle se ob tej priliki ni pustilo tako lahko izgnati ter je pred brnskim civilnim sodiščem započelo pravdo za priznanje rodbinskega pripadništva, to je za priznanje materinstva, in je obenem zahtevalo denarna sredstva za vzdrževanje. Gospa Olga je namkrat pričela trdit, da ni mati Bronislave, ki da si je vse izmislila. Bronislava navedla nasprotno: devet priči, ki stanejo v isti hiši, v kateri stane gospa Olga, in ki naj bi izpovedale, da je gospa Olga prastovoljno sama od sebe govorila in vedno zatirjevala, da je njena mati.

Brnsko sodišče je odredilo, naj se prouče vse okoliščine te čudne zamenjave otrok na Poljskem.

Iz Jugoslavije.

Priznanje na smrtni postelji.

V Somborju je tedni umrl premožni posestnik Jovan Berkovac iz Malega Idijosa. Na smrtni postelji je priznal da je pred 16 leti v Idijosu umoril neko Elizabeto Juhosovo in izvršil tudi več vlovov in tatvin. Mož je bil takrat zaradi suma umora prijet, pa so ga zopet izpustili, ker mu niso mogli nič dokazati.

Že petnajstič mu je ušla.

Neki upokojeni gozdar v vasi Živi Buari brzu Senja je ostal že petnajstič brez žene. Njegova Katica mora biti zelo podjetna ker pri možu nima obstanke. Pobegne od njega pa se čez nekaj tednov zopet vrne. Te dni sta se zopet sprli in ponoči je Katica popihala. Zjutraj se je mož zbudil brez žene in bilo mu je tako hudo, da se je zjokal. Sosedje so ga pa potolažili, češ, saj se bo Katica kmalu vrnila.

Težka nesreča na morju.

Te dni popoldne se je pripetila v kašteljskem zalivu pri Splitu težka nesreča. Večja družba, večinoma natakariji, se je odpeljala v Kaštel Sućurac na izlet. Na povratku je močan veter prevrnil jadrnico in vsi so padli v morje. Posrečeneem se je takoj prihitel na pomoč motorni čoln, ki je 8 izletnikov rešil, 3 so pa utonili. Utonili so natakari iz Istre Ernest Legiša, natakari Ivan Škrišnjari iz Slovenije in pristaniški delavec Jakob Bočina iz Splita.

Tri dni mrtva v stanovanju.

Na Dolčicu pri Zagrebu so našli mrtvo 83-letno staro Ano Količ. Starica je ležala v svoji sobici mrtva že tri dni, pa ni nihče vedel, da je umrla.

Samomor bogatega kmeta.

V Indiji se je obesil 62-letni kmet Marko Knebel, ki ga je že dolgo mučila težka živčna bolezen. Knebel je bil premožen in ugleden kmet.

Pod vlak je skočil.

Poštni uradnik Mihajlo Tomas, ki je bil pred meseci premeščen iz Zagreba v Novi sad, si je končal življenje. Skočil je blizu novosadskega kolodvora pod subotički brzovlak, ki ga je strahovito razmesaril. Vzrok samomora ni znan. Običajna pomladna samomorilna epidemija zahteva žrtve tudi po drugih krajih.

HAMBURG - AMERICAN LINE
PRAZNUJE 85-LETNICO

Dne 27. maja je Hamburg-American Line praznovala svojo 85-letnico. Ustanovila jo je leta 1847 skupina hamburških trgovcev pod vodstvom Augusta Bollenaa "Hamburg - Amerikanische Packetfahrt - Aktiengesellschaft" je pričela prekoceansko službo leta 1848 s prvo tremi lesenimi ladij, ki so imele po 716 gr. reg. ton. Ladja "Deutschland" je bila prva, ki je imela posebne postelje za potnike. Devetdeset potnikov se je udeležilo prve vožnje, ter so dospeli v New York po štiri-desetih dneh.

Številno ladij je naraščalo, in devet let kasneje je poslala "Hapag" preko Atlantika svoj prvi parnik "Borussia". Leta 1885 je štelo brodovje dvajset oceaniških parnikov, ki so prevozili v enem letu 58.000 potnikov in 420.000 ton tovora na 126 povratnih vožnjah.

Leta 1886 se je pridružil družbi Albert Ballin. Napredek Hapag je treba v prvi vrsti pripisati bistrovostni tega voditelja, ki je svoje ladje prikojil razvoju paroplovbe, ter njegovi veliki energiji in sposobnostim, ki jih je imel kot organizator. Skoro trideset let je bila Hamburg-American Line pod njegovo upravo in tokom tega časa je razširila svojo službo po vsem svetu. Ko je leta 1914 izbruhnila vojna, je imela Hamburg-American Line 439 parnikov, ki so imeli 1 milijon 360.360 gr. reg. ton. Med njimi je bilo 194 oceaniških parnikov. S tem brodovjem je vzdrževala družba 75 rednih prog ter služila 400 najvažnejših pristanišcem Evrope, Amerike, Azije in Afrike. Z ozirom na število in tonazelo ladij je največje privatno parobrodno podjetje na svetu. L. 1913 je prevozila na 2218 oceaniških vožnjah 8.300.000 ton tovora in 464.000 potnikov.

Svetovna vojna je uničila Ballinovo delo in nekaj časa se je zdelo, da bo Hamburg-American Line za dolgo časa izključena kot parobrodno podjetje. Pod uzmornim vodstvom Dr. Wilhelma Cuna, ki je postal naslednik Alberta Ballina, se je pa naglo začelo delo presnove.

Posledica pogodbe z newyorško Harriman družbo je bil nakup parnikov "Reliance" in "Resolute" ter parnika "Cleveland", nakar se je začela tedenska potniška služba med Hamburgom in New Yorkom.

Odškodnina, ki jo je plačala nemška vlada nemškim parobrodnim družbam za izgubo v vojni, je omogočila Hapag nabavo štirih ladij "Albert Ballin", "Deutschland", "Hamburg" in "New York", kojih vsaka ima 21.000 gr. reg. ton. K temu je prišteli še krasni motorni ladji "Milwaukee" in "St. Louis".

Danes ima brodovje Hapag skoro predvojno tonazo in njena delavnost je večja kot je bila leta 1914.

STRAŠEN ZLOČIN.

V Gelsenkirchnu v Nemčiji je bil dne izvršen strahovit zločin. Zrtev ljubosumnosti ali pa osvete so postale štiri osebe. V konfekcijsko trgovino tvrke Wimpheimer-Mayer je prišel neznan človek in odal več strelov na 40-letnega trgovca Hardwiga Cohna in na oba Wimpheimerjeva otroka. Ko so sosedje vdrli v trgovino, so našli vse štiri v mlaki krvi. Otrok in Cohn so bili že mrtvi, Wimpheimer pa je bil še živ. Kdo je izvršil zločin, še ni ugotovljeno. Mogoče je tudi, da je Wimpheimer streljal na Cohna in nato ustrelil tudi svoja otroka. To domnevo potrjuje tudi dejstvo, da si je mož pred nekaj dnevi kupil samokres.

Peter Zgaga

Včeraj zjutraj je bruhnil v naše uredništvo Ludvik Muc, govornik par excellence, in basist, kakršnega ne premore ameriška Slovenija.

Prišel je vabit na piknik, ki ga bo priredilo pevsko društvo "Slovan" dne 5. junija v gozdu za Revnim Hudičem (ali za Revnim Hudičem, tega si nisem zapomnil). Obljubil je, da bo vraga izobilju, posebno dobre kape in klobas.

In ko je govoril o klobasah, je vihal ušesa in smetljivo emakal.

To njegovo obnašanje me je napotilo, da dam veselilemu odboju dober svet:

— Nikar ga ne pustite h klobasam. Mucea k dobrih klobasam, ali pa mene za baro, je nazadnje enoinista stvar, toda v obca ozirih usodepolna.

Volitve so bile končane.

Izvoljeni kandidat si je obrisal pot s čela ter začel pripovedovati svojim prijateljem:

— Salament, to je pa bilo delo. Zadnjih par tednov sploh nisem zatisnil očesa. Skoro štiriindvajset ur sem delal vsak dan in agitiral na vseh koncih in krajih. Toga moj trud je bogato poplačan. Izvoljen sem bil s pretežno večino glasov. Toda, kakor sem rekel, na smrt sem utrujen.

— Verjamem ti, da si utrujen, — mu je rekel izkušeni volilec. — Sedaj pa kar lepo spaj pojdi in spi štiri leta neprenehoma. Po štirih letih, pred prihodnjimi volitvami, te bomo že zbudili.

Za hčerko premožnega očeta je začel laziti malopriden fant, ki je imel lepo postavo, lep obraz in lepe manire — to je bilo pa tudi vse, kar je imel.

Ona se je zaljubila vanj in letala za njim v ognju prve ljubezni. Oče je branil, mati je branila, toda kdo bi kaj ubranil mlademu modernemu svetu. Mladi svet hoče z glavo skozi zid in ga običajno prodre.

Fant je še toliko bolj silil za njo, ker je bilo rečeno, da ji bo dal stari pet tisoč dolarjev dote. Po poroki ji je oče v jezi napisal ček za petsto dolarjev.

— To je vse, kar mi je dal, — je rekla nevesta ženinu.

Ženin jo je ubral s čekom naravnost k njenemu očetu.

— No, kako je pa to? Rečeno je bilo, da bo dobila pettisoč dolarjev dote. Na čeku manjka še ena ničla.

Očenee je nekoliko pomislil in odvrnil:

— Ne smeš misliti, da je moja hči kaj prikrajšana. Tista ničla si ti.

— Tvoja žena vedno pripoveduje, da je napravila iz tebe dobrega posteneža in treznega moža. Zastajaj jo vendar. Kaj bi klepetala take stvari. — Moja žena bi nikdar kaj takega ne govorila.

— Seveda ne. Toda ona slehernu pripoveduje, da je vse poskusila, da napravi iz tebe dobrega, posteneža in treznega človeka, pa se ji, žal, ni posrečilo.

Fant, ki se je pred kratkim poročil, je srečal v restavrantu prijatelja pečlarja.

— Sem slišal, da si se oženil, — je rekel pečlar.

— Seveda sem se.

— To je lepo. Ali tvoja žena sama kuha?

— Seveda sama kuha. Zato sem prišel v restavrant.

Čudni časi so napočili dandanašnji.

Vsepovsod je opažati ljudi, ki niso po svojih starih načelih podedovali, ki niso zadeli v loteriji in vse življenje niso delali, pa imajo krasne hiše, vozijo se v avtomobilih, njihove žene in ljubice se pa kar blešče od samih diamantov in zlatnine.

Kje so dobili denar? Kako jim je mogoče tako razkošje?

Značilno je, da ti tak človek običajno nikdar ne izda svoje skrivnosti.

Le eden mi jo je razodel in natihem zaupal.

Povedal mi je, da živi od pomanjkanja tlakozav.

In ko mi je povedal to, mi je bilo mahoma vse jasno.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Din 200 \$ 4.—	Lir 100 \$ 5.90
Din 300 \$ 5.90	Lir 200 \$ 11.50
Din 400 \$ 7.80	Lir 300 \$ 16.80
Din 500 \$ 9.50	Lir 400 \$ 22.—
Din 1000 \$ 18.50	Lir 500 \$ 27.—
Din 5000 \$ 91.50	Lir 1000 \$ 53.25

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00 " " "	\$ 10.80
" " " 15.00 " " "	\$ 15.90
" " " 20.00 " " "	\$ 21.00
" " " 40.00 " " "	\$ 41.10
" " " 50.00 " " "	\$ 51.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojebno \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

TRINERJEVO
GRENKO VINO

proti zmrzli, slabemu apetitu, glavobolu, izgubi spanja, v vseh lekarnah

VABILO

— NA —
PIKNIK
DRUŠTVA "SLOVAN"
v NEDELJO, 5. JUNIJA

v Gozdu nad Revnim
Lazarjem

Začetek ob 1. uri popoldne.

Za dobro postrežbo je preskrbljeno, k obilni adrešbi vsledno vabi.

O d b o r.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

V. ARDOV:

CUDEŽNA MOČ

Malo okrajno mestece je bilo uganano in zaspano. Isto je treba povedati o edini gostilni s sobami za tujece. Knjige in tiskovine, katerim je krošnjari Lukašuk, rase našle nobenega odjemalca. Vsa priporočila državne založbe in moskovskih veljavov so bila bob steno.

Mrko je odkorakal nazaj v gostilno in spotoma zaman ugalbal, kaj bi podel v stiskah in težavah. Kmalu je dohitel štiri uradnike. Imeli nabasane aktovke in se spotoma menili o dnevnih vprašanjih.

Kaj pa je Demehinu? Danes ga zopet ni bilo v pisarni. — Je rekel: eden izmed uradnikov.

Ni ga bilo. — Je odgovoril drugi. — Zopet je pijan. Tudi Balahonov ni prišel. V družini trgovini št. 7 pogrešajo seveda tudi Uščavca. Saj veste, da so vsi trije prijatelji. Če se eden napije, morata biti pijana tudi oba druga.

O, to nebrečno žganje! — Je zopet rekel prvi uradnik. — Pravijo, da zdravijo zdaj v Moskvi pijanost s hipnozo. Pri nas se nismo tako daleč. Res bi morali k nam poslati kakšnega strokovnjaka za to posel. Nujno ga potrebujemo.

Lukašuk, ki je ujel te besede, je obstal, odprl usta kakor riba na suhem, se z roko tlesnil po čelu in kakor krogla zletel v gostilno.

Zaspani natakari, ki mu je Lukašuk poklonil zidnih 50 kopejev, je op. vohodu v točilnico kmalu pritrtil listek, da stanuje v sobi št. 4 moskovski strokovnjak za hipnozo. S pomočjo nadnaravnih skrivnosti njih vplivov zajamčeno ozdravi pijanec za zmerno nagado po en rubelj od osebe.

Oglas je imel sijajen uspeh. Dvajset minut pozneje je nekdo spoštljivo potkal na vrata sobe št. 4.

Lukašuk je medtem oskrbel po ordinaciji sobo potrebno opremo. Dobil je pri istem natakarku oprano brisačo. Poiskal je na dnu kovčega ključ od škatle s sardinami, ki mu je namenil ulogo pretečnega kirurškega orodja. Odprl je na mizi svojo računsko knjigo, da po zdaj noter zapisoval bolnike. Ko je bilo vse gotovo, je obiskovalcu oblastno zaklical: — Prosto!

Prvi se je v sobi prikazal velikanski blatni škorenj nadnaravne velikosti: nedvomno bi zadostoval za čemur Petra Velikega. Potem je pogledal v sobo iz višine treh metrov od tal kosmota kučma z uho-gelci. Izpod kučme so štrleli mo-

gočni brki, na katerih so obupno kobacali ogrizek jabolka in dve vžigalici.

Lukašuk se je vadel pred knjigo in važno vprašal: — Priimek? Koliko časa pijete? — Počeni s sedmim letom. Prosim.

Lukašuk je počel s svinčnikom, mirko zmaljal z glavo in stopil nato k brkaču, ki je skromno čepel na stolu v kotu. Prišel je krožiti z rogo pred samimi brki, potem glasno zvižgal, tlesnil z jezikom in naposled trikrat butnil s peto ob tla kot da bi se hotel spustiti v ples.

Pravim vam, da ne smete več piti! Ali ste čuli? — Brkač, ki se je v tesnobi tiščal zidu, je plaho zasepetal: — Oprostite, ne bom več...

No, torej, — je rekel Lukašuk, stopi nazaj in se oddahnil, — plačajte mi en rubelj in čestitam vam: zdaj ste ozdravljeni.

Brkač se je veselo zganil. Stresel je v naglici na tla vžigalice in ogrizek jabolka ter prišel naštevati kakren drobiž.

Pa prvi uspeh je opogumil Lukašuka, kakor pravi zdravnik si je popisknil roke, odprl vrata in zaklical na hodniku:

Drugi bolniki! Prosim, naprej! Pripravite denar!

Zunaj je že čakalo več ljudi. Postavili so se celo v vrsto, dasi ni bilo dozaj nobenega prerivanja. Lukašuk je prišel naglo zdraviti. Zapisoval je bolnike v računico, sprejemal rublje in potem uveljavil svojo čudežno moč, kakor je padel naneslo.

Ti tudi pijes? — se je dri na bolnike. — Kaj imaš v glavi? Samo slamo, kaj? Ali ne veš, da je žganje strup? No, le počakaj, ti mrcina.

Lukašuk je sikal, zvižgal, tulil, brcal, škakal in plesal na eni nogi pred bolnikovim nosom. Enega pohlevnejšega bolnika je obrcal, drugega gžgakal po trebuhu, tretjega zlasal. Ko pa je naletel na nekoga prevzetnega in zakrknjenega pijanca, mu je celo prisolil dve coneči zausnici in objubil:

No, le pazi, pasja noga! Če se boš še enkrat nažlempal, pa te bom pretepel kakor črno živino.

Kupček bakra, srebra in bankovcev v predalu razsusiene mize je stalno ruzvesljivo naraščal. Bolniki so skoro po štirih plazili iz sobe ven, tako jih je omamila in pretresla zdravnikova čudežna moč.

Fišenica je sijajno šla v klasje. A naposled se je Lukašuk vendarle utrudil. Ko je vstopil osemnajstih bolnik, je zdravnik nenadno izgubil sleherni energije.

Zmaljal je samo z glavo in hripavo spregovoril:

Ka-aj, vi tudi pijete? To je pa gido! Lepo vas prosim, pustite to... Bolnik številka 18 se je zazibal, privlekel iz notranjega žepa steklenico in vprašal:

Ampak, zadnjič, pre-den me boste ozdravili? Sam-mo en požirek?

No, naj bo, samo en požirek, — je pristal onemogli Lukašuk, ker je mislil, da mu bo šilce žganja povrnilo za nadaljnjo ordinacijo potrebne moči.

Bolnik je uslužno poplaknil kozarec, ki je stal poleg na mizi, ga natočil do polovice in izročil zdravniku.

Omamjeni Lukašuk je občutil rahlo, jako prijetno omotico in se v svoji hvalčnosti nikakor ni maral ločiti prijaznega bolnika številka 18, da bi naprej sprejemal one odurne, ki so čakali na hodniku. Da bi vsaj nekoliko zategnil do neprijetno ločitev, je sam ponudil bolniku:

Ali ne bi ponovila?

Seveda sta ponovila in prav za prav kar dvakrat zaporedoma. Ko pa sta hotela ponoviti še tretjič, se je neopredeljeno izkazalo, da to ni mogoče.

Presneta reč! — je dejal Lukašuk in se zamislil. — Veste kaj? Tu imate vsč rubelj, ki ste ga plačali za zdravljenje. Skočite no po literček. Prinesite tudi malo klobasa, kruha, no, in... recimo, se slane kumarice... Veste, malokdaj sem našel tako prijetno družbo.

Ljudje, ki so čakali na hodniku, so glasno godrnjali, ker so videli vselega bolnika št. 18. Prerival se je že dvakrat skozi njih vrste in prišal novo zalogo žganja. A Lukašuk se je tako opogumil, da se ni zmenil za ugovore.

Ka-aj? — je zavpil, ko je prital na prag. — Saj vam ni treba čakati. Ordinacija je odpovedana. Fajdite jutri.

Ljudje so se hitro razlezli, a hipnotizer se je še bolj hitro nalezal. Po hodniku so namreč ležala združbenja stekla. Zdravnik v družbi prikupljivega bolnika številka 18 se je lotil okna in vrat.

Lukašuk se je zbudi šele na trdih deskah v zaporu. Nikakor se ni mogel spomniti, da je bil sinoči za hipnotizirja.

PAR MESECEV
ODPOČITKA
V DOMOVINI

Ne samo večletne izkušnje, temveč tudi naša resna volja, da Vam zagotovimo ugodno potovanje z malimi stroški, Vam naj bo zadostno zagotovilo, da boste zadovoljni, če pišete nam za brezplačna pojasnila.

METROPOLITAN
TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.To in ono
IZ VSEH DELOV SVETA

Čudaki poslanec

Na Madžarskem je umrl te dni bivši poslanec baron Andrej Podmanický. Bil je znan kot velik čudak, v parlament je hodil tudi če s bile vse poslanske klopi prazne. Prvič je bil izvoljen za poslanca 1. 1910, in ves ta čas se v parlamentu ni oglašil z nobenim političnim govorom. Dolge politične govorce je sovražil, pč se je pa rad oglašal s kratkim, strupenimi opazkami, ki se jim je često smejal ves parlament. Kot poslanec je bil zagrižen sovražnik poslanca Rothensteina, pristaja socialnih demokratov. Z njim sta si v parlamentu večkrat škočila v lasce. Obdelavala sta se s strupenimi, sarkastičnimi medklicami. A parlament se je na njun račun izenitno zabaval.

Šahov rojstni dan

Rojstni dan perzijskega šaha ni karsibodi. Letos so ga praznovali tri dan od 15. do 17. marca. Ves Teheran je bil svečano razsvetljen, ulice so bile tri dni polne ljudstva ki je izražalo šahu udanost in simpatije. V dokaz napredka, ki ga je napravila država pod modro šahovsko vlado, so se pomikali po ulicah bogato okrašeni vozovi, na njih s bili pa naloženi modeli letal, ladij, vagonov in lokomotiv.

Avdijenca v šahovi palači je bila zelo svečana in prikojena po evropskih običajih. Pivi dan proslave šahovskega rojstnega dne so vsi gostje odložili klobuke, kar bi bilo veljalo pred dvema letoma še za višek nedostojnosti. Tudi dame so bile oblečene po evropski modi. Novo dvorno etiketo je uvedel minister dvora Temurdáš, ki je velik prijatelj evropskih običajev in de-sna roka Rize šaha.

17 let pri eni družini

Redek jubilej, ki ki ima v naših casih pravico do svetovnega slovesa, je praznovala te dni v Bolgini starka zlatega srca Francesca Felletti, ki je dobila pred 77 leti kot 12 letna deklica službo pri rodbini Wenzao, kjer se zdaj vestno opravlja domača dela. Stala je ob zibelkah mnogih novih članov rodbine, mnoge je spremlja k večnemu počitku in rodbina jo po pravici pršteva med nenadomestljive članke. Občinski svet ji je podelil častno diplomu in zlato kolajno. Odlikoval je obenem tudi 30 konservativcev dela, ki služijo že nad 40 let pri istih rodbinah.

V podirajoči se jetnišnici

Dne 10. maja je v Bengaliji divjal silen vihar, ki je popolnoma podrl jetnišnico v mestu Mimen-sing. Doslej so izpod razvalin potegnili 22 trupel mrtvih paznikov in jetnikov, 35 hudo ranjenih in 60 manj ranjenih. Boje se pa, da je število mrtvih še mnogo večje. V zmedu in viharju je pobegnilo 200 kaznjencev. Vihar pa je divjal s strašno silo in ni podrl le jetnišnice, marveč tudi mnogo drugih poslopij.

Med viharjem, ki je podiral jetnišnico, so se v jetnišnici vršile strašne reči. Nekateri jetniki so se hoteli rešiti izpod razvalin ter so vsi nori od groze in bolečine klicali na pomoč. Drugi pa so hoteli uiti skozi okna. Ampak železno omrežje na oknih se je obupnemu prizadevanju jetnikov ustavljalo tako dolgo, dokler novi sunki viharja niso tudi teh jetnikov pokopali v razvaline.

Zaradi tistih 200 jetnikov pa, ki so srečno ušli iz podirajoče se jetnišnice, je sedaj po mestu in okolici velik strah. Ko so prihletli v mesto pazniki, kolikor je ostalo živih, in so alarmirali policijo za pobeglimi jetniki, je nastala med prebivalci prava panika: ljudje se boje, da bodo pobegli kaznjenci začeli ropati in moriti.

SPOMINI NA STARO
ŽELEZNICO

Pred 107 leti je stekla prva železnica na progi Liverpool-Manchester. Za poskušajo so dovolili 30 potnikom vožnjo, ki pa ne sme biti hitrejša kakor 40 km na uro. Vendar se je vkljub tej omejitvi vse upiralo taki strašni hitrosti. Rečli so, da je taka hitrost škodljiva za tiste, ki se bodo vozili v vozu in tudi za nedolžne gledalce ob plotu, ki bodo dobili omotico od take brzine ali pa bodo celo zmoreli.

Ko so v Ameriki uvedli v brzo-vlakih prve jedilne vagonce, so se temu poskusom najsiloviteje uprli vsi kolodvorski restavraterji. Protestirali so v interesu zdravja potujočega občinstva, da bi se taka nora norost dovolila. V protestu so rekli: — Uživati hrano v tresočem se in majajočem se železniškem vozu je nevarno za zdravje, ker lahko povzroči, da se čreva zmečajo. — Železniško družbo so ta protest kolodvorskih restavraterjev ukrotile na ta način, da so jih povabile k sodelovanju pri družbi, katera se je osnovala za vzdrževanje jedilnih vagonov. No, in kolodvorski restavraterji so sedaj uvideli in proglasili: — Silna dobrota je za vsakega potujočega, ki se resno briga za svoje zdravje, če more mirno sedeti v jedilnem vagonu ob pogrujeni mizi ter v miru z dobrim tekmo uživati obed, zraven pa skozi okno gledati vedno menjajočo se sliko pokrajine.

Leta 1860 je pruski minister za dela v posebni okrožnici vprašal vse podrejene organe za svet, ali ne bi kazalo v železniških vlakih epeljati stranišča. Skoro vse njegove podložne kandidate so odgovorile, da se kaj takega skoro ne spodobi. Ker pa je občinstvo ne zahtevalo, da se vlaki opremijo tudi s stranišči, se je pruska vlada udala in sprejela kompromis, ki se je glasil: — Stranišča se vpletajo v železniške vlake, kdor jih pa hoče rabiti, mora plačati 10 srebrnih grošev.

Jurij Pullman, iznajditelj in tovarnar svetovno znanih in po njem imenovanih železniških voz, je prišel na misel graditi take vozove, kol se je neko noč vozil iz Chicago v St. Louis v starih majhnih vozovih, ko je moral vso noč prepepeti v kotu brez spanja. L. 1859 je izkonstruiral (tedaj je bil še mlad inženir) prvi spalni voz, ki pa je bil kurjen še z železnimi peči na drva in razsvetljen s svečami. Šele pozneje so vpletali petrolejke, med tem ko so železne peči še dolgo ostale.

Koliko je verjetnosti, da se dandanes človek ponesreči na železnici? Moderna statistika je izračunala, da se ena huda nesreča primeri v splošnem na vsakih 121 milijonov prevoženih kilometrov. Zatorej bi se moral človek voziti 121 milijonov kilometrov (pri sedanjih hitrostih naših vlakov bi se po tej progi vozil 150 let dolgo), da bi mogel z gotovostjo pričakovati, da se bo skoro ponesrečil.

POZOR ROJAKI

Vse, kar se tiče "Glasa Naroda", to je naročnino, dopise, vprašanja itd. pošljite na naslov:

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Edinole tako naslovljena pisma bodo zagotovo dospela na pravi naslov.

Rojaki, vpoštevajte to! S tem boste preprečili marsikatero zmedo in zakašnjev.

DANAŠNJA RUSIJA

Znani nemški publicist Ludwig Enil poroča zelo zanimive podrobnosti iz Moskve, ki jo je obiskal je dobil ugodne vtise, ki jih primerja z vtisi, ki jih imaš, ko despes v kakšno veliko evropsko mesto. Če si najameš v takšnem mestu nosača, ti zaračuna vsoto, ki presega vse tarife in boš slišal še kakšno grobo besedo, če ne orimakeš, nekaj napitnine. Na ruski meji prejmeš pobotnico in nosač zavrne napitnino.

Če hočeš v evropskem mestu zvečer malo doma, ti je na razpolago gledališče, ki je pol pramo in večinoma dolgočasno, ali pa variete z znanimi opolkostmi. V Moskvi je vsaka predstava izvrstna, vsako gledališče razprodano, javnih ali zasebnih kabarejev, kjer se predučira spol, pa ni.

Moskovske ceste so ob vsaki uri prenapolnjene, ker vsak dan ima petina prebivalstva svojo nedeljo. Ženske nosjo kratka krila, pa ne zaradi mode, temveč zato, ker je ceneje. Trgovine z živili so stalno polne, pred njimi pa ljudje ne stojijo v vrstah, kakor običajno bere-mo. Kvečjemu velja to za kinematografe. Blaga je vseh vrst dosti, dosti pa tudi nepotrebnega. V cestnih železnicah so prve klop rezervane za ženske in otroke. Če stopi v prenapolnjen voz makar sam general, prostaku ni treba vstati, pa zdraviti in mu ponuditi seceža. Ker ni stanov, se od množice ljudi odražata samo dva tipe: vojak in otrok. Vojaki so dobro rejeni in krepki in ne izgledajo izvalno. — Otroci so pravi gospodari ulice, kjer se igrajo in skacejo po mili volji. Nihče jih pri tem ne ovira.

V ostalem eksistira v množici še dva nevidna tipa ljudi: prvi, ki pripadajo vladajoči stranki, drugi, ki ji ne pripadajo.

Pripadnostjo k vladajoči stranki je drag občutek. Ti ljudje imajo večinoma 14-urni delavnik, kajti po zaključku uradnega dela se šele pričnejo njih "prostovoljne" socialne naloge. Vsak čas morajo biti pripravljeni na to, da jih organizacija kam pošlje, makar kot nadzorniki pri pospravljenju žita kar ni prijetna, često pa nevarna naloga. Takšna posebn dela in žrtve ne prinašajo nobenih gmočnih prednosti, nasprotno, se pred nekaj tedni komunist niti ni smel zaslužiti več nego mu je dovolil določeni maksimum.

Vladajoči so večinoma, a ne izključno, komunisti. Ti morajo imajo med vsemi najbolj naporno in izčrpavajočo življenje. Čestokrat jim ne ostane niti toliko časa, da bi v miru použili svoje kosilo, temveč jim ga tajnica prinese k pisal-

ni mizi. Ludwig je govoril z nekim ministerialnim ravnateljem, ki se mu je pritoževal, da ne pride nikoli do tega, da bi obiskal opero. Pač pa imajo višji državni namestenci prednost pri stanovanjih in ljudskim poverjenikom so za pol-letje na razpolago male hišice v predmestjih. Najvišji funkcionarji raso nikoli gotovi svoje usode. Dis-ciplina je stroga. Čiderin, ki je desetletje vodil z veliko spretnostjo sovjetsko zunanjo politiko, je izgubil čez noč z dvema vrticema v viadnem glasilu, dobil je majhno stanovanje in se zdaj zamarja poteguje za mesto knjižničarja. Živov-jev, ki je menil postati Ljeningov naslednik, izdeluje danes sol'ke računice. Strah in ne beda je veliki negativum tega diktatorskega režima.

Beda ne tiči v hrani in obleki, temveč v stanu. Neredko spi v majhni sobi po 5 do 6 oseb in dogaja se, da morata ločena zaradi pomanjkanja stanovanj vendarle prebivati v isti sobi, ki jo za silo luštata opretili z omarami in drugim pohištvom.

Emil Ludwig pripoveduje značilno zgodbu o dveh prijateljih, ki sta bivala v skupni sobi. Nekoga dne so enega nenadoma aretirali. Ko se je po treh tednih vrnil, je drugega pozval na odgovor: — Kar je zbudilo njih sum, si vedel samo ti, nihče drugi me ni mogel ovaditi.

— Da, ovidil sem te, — je pri-znal drugi. — Vedel sem pa, da se ti ne more nič zgoditi in da je zakazala tvoja nedolžnost. Toda jaz sem moral biti nekoliko tednov sam. Zato sem te ovadil.

Ako zgubljate težo ali moč

Zguba teže ali moči, slab apetit, nedostojni prebave, slaba ali nevarna hrana, zguba spanja, oslaba živena moč, polvarjen organ, poslabšanje stanja se hitro umakne neod Nuga-Tone ker to izboljša sistem zbiranja skupaj, ki povzroča hude bolečine, ter lahkim prijaznim stimuliranjem je pomagano vsem organom in hudeje ponovno čili in vsoti svojega življenja.

Nuga-Tone je pomagala milijone ljudem, ki so bili prelo le s polovico vzhitkom svojega življenja. Bili so slabotni, utrujeni in izčrpani. Nuga-Tone je izboljšal njih zdravje, jim dal večjo moč in voljo. Pustite, da se izkaže tudi v vašem slučaju.

At lahko dobite Nuga-Tone v vsaki lekarni. Ako vaš lekarnar tega nimajo, pošljite nam ime in naslov, da vam od nekoga prekupčevalca. —Adv.

PRODAM LEPO POSESTVO pri Brežicah na Stajerskem, okrog 30 jehov, hiša, gospodarska poslopja, krasen saden vrt s 400 drevesi, vinograd, gozd, 3 travnike in njive, vse v ravni; zelo po nizki ceni. Za naslov se izve pri lastniku: — John Lapuh, R. D. 1, Box 39A, Geneva, Ohio. (3x 28.31.1)

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI

Amerika, povsod dobro doma	65
najbolje	65
Agitator (Kerušnik) broš.	80
Andrej Hofer	50
Beneška vedečevka	35
Belgrajski biser	35
Beli mecen	40
Bele noči, mali junak	60
Balkansko-Turška vojna	60
Balkanska vojna, s slikami	25
Boj in zmaga, povest	20
Blagajna Velikega vojvode	60
Bellegor	80
Boy, (roman)	65
Burska vojna	40
Bentin dnevniki	60
Božično darovi	35
Božja pot na Bledu	20
Božja pot na Šmarni gori	20
Cankar:	
Grešnik Lenard, broš.	70
Mimo življenja	80
Moje življenje	75
Romantične duše	60
Čarovnica	25
Cvetina Borogradska	45
Cvetke	25
Čebelica	25
Črtice iz življenja na kmeth	35
Drobiz, in razne povesti —	
Spisal Milčinski	60
Darovana, zgodovinska povest	50
Dekle Eliza	60
Dalmatinske povesti	35
Dolga roka	50
Do Ogrida in Bitola	70
Doli s oroljem	80
Dvo sliki: — Njiva; Starina	80
(Melko)	80

Devica Orlanska	50
Duhovni boj	50
Dedek je pravil; Marinka in škra-teljki	40
Elizabeta	35
Fahijola ali celov v Katakombah	45
Fran Baron Trenk	35
Filozofska zgodba	60
Fra Diavolo	60
Gozdovnik (2 ZVEZKA)	120
Gospodarica sveta	40
Gostilne v stari Ljubljani	60
Grška Mitologija	1
Gusarji	75
Gusar v oblakih	80
Hadži Murat (Tolstoj)	40
Hiti papeža, vez.	1
Hektorjev meč	50
Hedvika	40
Hudi časi, Blage duše, veselolgra	75
Helena (Kmetova)	40
Hudo Brezdno (11. zv.)	35
Humorske, Groteske in Satire, vezano	80
broširano	60
Izlet g. Broneška	120
Izbrani spisi dr. H. Dolence	60
Iz tajnosti prirode	50
Iz modernega sveta, trdo vez.	160
Izbrani spisi dr. Ivan Meneinger:	
2 zvezka	150
Igrarke, broširano	80
Igralec	75
Jagujc	30
Janak in Metka (za otroke)	30
Jernat Zmogovet, Med plazovi	50
Jutri (Strag) trdo vez	75
broš.	80

Jurčičevi spisi:	
Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano	75
Juan Inesirja (Povesti iz španskega življenja)	50
Kako se sem jaz likal (Alešovec) I. zvezek	60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zv.	60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) III. zvezek	60
Korejska brata, povest iz misijonov v Koreji	30
Krvna osveta	30
Kmečki punt (Senoa)	60
Kuhinja pri kraljici gosji nožici	50
Kaj se je Markaru sanjalo	25
Kazaki	60
Križev pot patra Kupljenika	40
Kaj se je izmislil dr. Oks	75
Levstikov zbrani spisi	80
1. zv. Pesmi; Ode in elegije; So-netje; Romance, balade in legende; Tolmač (Levstik)	70
5. zv. Slika Levstika in njegovo kritike in polemike	70
Trdo vezano	1
Ljubljanske slike, Hissi lastnik, Trgovec, Kupčijski stražnik, Uradnik, Jezični doktor, Gostilničar, Klepetulje, Natakarcia, Duhovnik, itd.	60
Lov na čeno (roman)	30
Lucifer	1
Martijeta	50
Materina žrtve	75
Moje življenje	75
Mali Lord	80

Vsakourstne
KNJIGEPOUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPIŠI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROBEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

ČIN GOSPODA PIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

11

(Nadaljevanje.)

Odkrita je bila njena hvaležnost. Izvanredno dobro gospodarsko nadarjena je kmalu izprevidela veliko korist izpremembe ter je sklenila, da si za stalno zagotovi pomoč gospe Hedvike, posebno še, ker je vedela, da se bo še dolgo morala varovati težkega dela.

In takoj pri prvi priložnosti govori gospe Zadnikova z gospo Hedviko o tem, da bi opustila vsako misel na kako drugo službo. S to željo je gospe Hedviki zelo ustregla, četudi ji tega ni pokazala.

O tem se je še posvetovala s Hinkom in Pijo, nato pa je sprejela ponudbo. Gospe Hedviki se je obetala boljša bodočnost kot pa je sama pričakovala in veselo pismo je pisala svojemu prijatelju svetniku Jesenku.

Zopet je mogla vzeti nekaj svojega pohištva, ki ga je spravila pri Jesenkovih, da opremi svojo sobo. Tako bo imela saj kotiček, kjer se bo počutila doma.

Ves dan je imela mnogo dela in zvečer je vedno trudna legla v posteljo. Pa dobro je bilo, da je imela tliko dela, kajti pri delu ni mogla misliti na svojo usodo. In njene misli se tudi niso toliko pečale z umrlim možem.

Včasih ji je prišlo na misel, ako njena sedanja usoda ni kazen za to, ker je zapustila Jurija Lončarja, ki jo je vendar na svoj način iskreno ljubil.

Vsako zvezo s prejšnjimi časi preprekinila. Pogosto je rekla svojim prijateljem in znancom: — Nekaj časa moram izginiti. Kadar bom zopet našla notranji in zunanji mir, se bom zopet oglašila.

Nič več ni hotela vedeti. Četudi ji je bila od več strani ponudena pomoč, kaj bi ji koristila? Nekaj časa bi to bila res pomoč, katero pa bi vendar smatrala za obtežilno dobroto — in slednjič bi postala nadležna.

Čez vse teče vsakdanja počasna reka. — Bolj pametno je bilo, kolikor mogoče naglo postaviti se na svoje noge.

Dobrota ima vedno grenek okus!

Od svetnika Jesenka je gospa Hedvika izvedela, da je Jurij Lončar oddal hišo svoji sestri.

Jesenki ji je tudi sporočil, da je hotel knjige, umetnine in druge zbirke pokojnega Hrastrnika od Lončarja kupiti, da bi jih pridržal za Hinka, ker ve, koliko mu je leželo na tem. Toda Lončar je odvrnil, da nima namena teh stvari prodati.

Nadalje ji je tudi sporočil, da so bila vsa poizvedovanja po Martinu brezuspešna. Po njegovem mnenju se inženir Martine ne skriva prostovoljno, temveč je kje pridržan vsled kakšnega nesrečnega naključja in prav gotovo bo nekega dne vse pojasnjeno. Sam pri sebi se ni izgubil vsega upanja, ker je v svoji službi doživel že marsikaj čudnega.

Vse to je bilo lepo; toda od samega upanja človek tudi ne more živeti. Vzeli so ji vse premoženje. Gledati je morala dejstvo nasproti in ta dejstva so bila za njo trda.

Hinko je z željezo pridnostjo in vztrajnostjo delal dalje. V svoji službi je bil neustrašljiv. Z vsa svojo dušo je bil pri svojem težkem in lepem pokliu.

Gospa Zadnikova ga je hotela vsakikrat videti, kadar je obiskal svojo mater, pri kateri se je ponudil vsak prosti čas.

Kadar boste samostojni, gospod doktor, boste moj zdravnik, — pravi gospa. — Smeje ji pritrli. Potrpežljivo je poslušal njene pritožbe glede boleznij in jo je tolažil. Mladega, resnega zdravnika je zaklenila v svoje srce.

Iz mnogih tednov so že postali meseci.

Zima je že bila pred vrati — kje je ostalo poletje?

Gospa Hedvika ni vedela, da so cvetele vrtnice in je duhtela lila.

In zdaj z začudenimi očmi gleda na beli sneženi prt, katerega je nekoliko prežgoda razgrnila mrzla novemberska noč.

Sneg!

Ko si pred ogledalom čese svoje temne lase, opazi nekaj srebrnih nit — zamišljena in žalostna jih opazuje in trudno ji leže roke v naročju, ko misli na moža, ki je bil tako ponosen na to, da tako dolgo ohranila svojo lepoto.

— Gorje ti, ako kdaj najdem kak siv las v tvojem črnem grmu. — je večkrat v šalo rekel. — Vsak posamezni sivi las ti bom izpulil.

Tako daleč pa ni več prišel. Kako daleč je že to bilo! Gospa Hedvika zadušil globok vzdih. S premišljevanjem ni prišla nikamor, temveč je samo težilo njenega duha.

Dan je trdovratno zahteval svojo pravico.

6.

Gospa Hedvika za trenutek premišljuje in gleda mladega slikarja, ki je čakal na njen odgovor. Ker je, sodeč po njenem lepem, resnem obrazu, pričakoval, da ga bo zavrnila, zato naglo še enkrat ponovi svojo prošnjo, predno je mogla odpreti usta, da bi izgovorila odločilni "ne".

— Milostljiva gospa, samo nekaj ur. Slika vam je takoj na razpolago. Samo da bi smel slikati milostljivo gospe. Okoli tega se vrtil moje celo umetniško življenje. — Lahno se mu trese glas.

Gospa Hedvika se smaje. Kako visoke besede ima nankrat vsak umetnik!

Toda poštenemu, odkritemu Hugo Lorbarju ni mogla odreči njegove prošnje.

— Odvisno je od moje hčere. Ako je pri volji, ne bom imela ničesar proti temu.

— O, hvala! — reče ves srečen, nato pa bojazljivo prosi: — Ali bi milostljiva gospa hotela pri gospi hčerki posredovati? Do sedaj se še nisem upal vprašati jo za to uslugo. Najprej sem hotel vedeti, kaj misli milostljiva gospa o tem.

Mehka ginjenost jo obide. Da, bil je dostojen in še vedno nekoliko otročji. Kdo drugi bi si najprej zagotovil privoljenje hčere in šele pozneje bi samo že iz olike vprašal mater.

Pija je bila ponosna, da jo je hotel Lorbar slikati. Rada ga je videla in z njim se je pri mizi najrajši pogovarjala, kakor tudi pri čajankah ob sredah in nedeljah, od katerih niti ene ni opustil. Z njim je mogla tudi govoriti o svojem očetu in njegovem delu, ne da bi se bil kdaj utrudil, ko jo je poslušal.

Pija ni niti slutila, kako blagodejno je nanj vplivala njena prijaznost, kako ga je obogatil njen pogled, vsaka njena beseda. Oboževal jo je; vsega je napolnjevala njena duša.

Slikati njen krasni obraz, kolika sreča! Ako bi vedela koliko riz je že napravil iz spomina! Pred njegovimi duševnimi očmi je njena podoba vedno stala tako jasna, da je mogel narisati vsako potezo njenega obraza. Najposlednje, svetli izraz njenih oči, pa je moral vzeti iz narave, da je mogel imeti popolno sliko in to bo tudi znal, kajti čutil je v sebi moč. Zato se je tedaj vendar upal izraziti svojo prošnjo, ki mu je že dolgo gorela v njegovih duhi, ki se mu pa je v njegovi ponižnosti zdela nekaj groznega, zdaj pa se mu zdi, da je že uresničila.

Zdelo se mu je skoraj kot sanje, da boste Pija in njena mati prišli v njegov atelje, česar ne bi zamenjal niti z najslavnejšim slikarjem.

Gospa Hedvika si ogleda malo sobo, v kateri je bilo samo malo najpotrebnejših stvari — dva stola, miza, divan, pokrit s precej obledelim pregrinjalom. Poleg majhne železne peči, v kateri je veselo plapolal ogenj, je stal majhen zaboj in na njem samovar in nekaj kuhinjske posode.

Atelje je bil čist in lepo pospravljen, ne kot imajo navadno umetniki. Zavese je delila sobo v dva dela.

Saljivo se nasmeje Lorbar in pravi:

— Tam je naša spalnica, tukaj pa stanovanjska in sprejemna soba. Moj prijatelj Černe se zanima za pokrajine. Zdaj je neke na Gorenjskem in hoče napraviti slike v vseh letnih časih. Vse te slike so njegove — in pokaže na slike, ki so visle po stenah. — Zdaj hoče slikati umiranje narave. Dobro slika, toda časi so slabi. Vse naše premoženje visi na teh stenah. Trgovci z umetninami ne pridejo tu sem, — pripomni z lahkim nasmehom.

Slike so bile zelo lepe in gospa Hedvika je bila začudena, da je našla tako veliko umetnost v tej tako priprosti sobi.

Pija sede in Lorbar je dosegel, da je mogel svoje oči upreti v njen ljubki, lepi obraz, opazujoč vsako potezo, ne da bi kdo mislil kaj napačnega. Odnal je tudi vse občutke, ki so ga napolnjevali do Pije. Bil je popolnoma stvaren.

Pri gospe Hedviki je tudi prodiral s svojo voljo, ker je hotela imeti naslikano samo glavo svoje hčere, Lorbar pa je hotel naslikati celo postavbo. Na Pijinem mehkem, sladkem, čistem obrazu ni bilo nobene izkušnosti, samozvesti, koketnosti in razboritosti, kar imajo večinoma sedanja mlada dekleta.

Lorbarjev obraz veselja žari in ves je srečen, da se mu je izpolnila iskrena želja. Vse to je gospa Hedvika opazila na njegovem obrazu in jo je ganilo.

Saj je dovolj poznala to navdušeno umetniško mladež, ki je pogosto občevala v njeni hiši in se je veselila te svežosti in originalnosti.

In kolikim je njen pokojni mož pri prvih težkih korakih pomagala v javnost! Tudi sama bi rada izrazila pot temu mlademu umetniku, ako bi le bilo mogoče.

Dovoljena ura je kmalu minila; vse prehitro za Lorbarja in šele po večkratnem opominu je prenehal in globoko je vzdihnil. Vedno dalje bi mogel slikati; nobene utrujenosti ni čutil. Kar vroče mu je bilo, ko je mislil na sliko, kadar bo gotova.

Jutri bo zopet videl oboževano Pijo — toda kako počasi bodo tedaj potekale ure.

(Dalje prihodnjič.)

HOJA IN ZNAČAJ

Neki karakterolog je sestavljal tabele, ki omogočajo spoznati značaj kakšnega človeka po njegovi hoji. Primerjajmo n. pr. mirni, a trdni ritmus v pohodu kakšnega severnjakega vojaškega oddelka z nervoznim, kratkim in hitrim korakom junaskih čet — v tem se že kaže razlika v značaju in temperamentu celih narodov. Tako se da študirati tudi značaj posameznikov.

Možaka, ki stopa z nogami na znotraj, ga po mnenju omenjenega raziskovalca obklevajo fiksne misli in je zaprt vsem zunanjim vplivom. Nasprotno vrste je človek, ki stopa "naraven". Trdna, a glasna hoja izdaja neobvladano energijo kakor dvignjen glas. Gravitacijska hoja nam govori spet o mirnem, izenačenem človeku. Ljudje, ki pri hoji močno mahajo z rokami, so marljivi in vneti, če je hoja samo lahka, spadajo nedvomno med idealiste. Mrtvo viseče roke izdajajo slabiše, blazirance, brezbrizne; lahko miselniki stopajo sicer normalno, a korak jim je predolg in plešoč. Pedanti delajo spet prekratke korake, energični ljudje stopajo trdno in ne izrabijo preveč pet. Neodločni se s kratkimi koraki naravnost opotekajo, trmo glavci zelo izrabijo zunanjo stran pet, ljudje s spremenljivim, nezanesljivim značajem pa notranjo stran podpičlov. Nezaodvoljevi kmalu uničijo konce čevljev, ljubozni, odkritosrčni ljudje stopajo s smetlično naravnanimi konci stopal, malo zabaje se in z rahlo na stran nagnjeno glavo. Delavni, neuklonljivi ljudje imajo isto ho-

jo, samo negibne rame in naprej sklonjeno glavo. Zasmehljivi stiskajo komolce ob telo, stopajo z dvignjenimi rameni in z glavo, ki je nagnjena na stran, večinoma z eno roko v žepu. Ljudje, ki preskakujejo stopnice, so nestrani in vročekrvni, radovedneži in zaupljivi pa potiskajo sopotnika v pogovoru dosledno na levo ali desno od poti.

GORGULOV NI NORMALEN

Morilec Gorgulova je pariška policija te dni zaslišala že v tretje. Njegove izpovedi potrjujejo sum, da imajo oblasti v rokah abnormalnega človeka. Gorgulov je med drugim izjavil, da je dva dneva pred atentatom živel v hipnotičnem stanju. Šel je v cerkev Notre Dame in se je pogovarjal z Bogom. Ž njim se je tudi boril, da bi odvrnil skušnjavo od sebe. Vendar pa je bil v tem boju premagan. Celu z alkoholom je hotel dobiti oblast nad nagoni, ki so ga priganjali k zločinu, a je podlegel. Gorgulov pripoveduje, da je par dni pred atentatom ustavljal stražnike na ulicah in jim zastavljal vsakovrstna vprašanja, da bi zbujal pozornost policije. Želel je namreč, da bi ga aretirali. Navzlic temu ga ni nihče kontroliral in vprašal po izkazilih. Čim je vstopil v razstavno dvorano, se je usodna hipnoza pri njem ponovila. Potegnil je samokres in streljal, ne da bil prej premislil kakšne posledice lahko nastanejo iz njegovega čina. Pariška policija je po teh izpovedih preverjena, da je Gorgulov ravnal po notranjem ukazni in ni imel skrivnice. Verjetno je, da bo Gorgulov obsojen že letos v juliju.

Poziv!

Izdanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

STOLETNICA CUVIEROVE

SMRTI

Te dni je prešlo sto let, odkar je umrl eden najpomembnejših naravoslovcev preteklega stoletja, baron George Dagobert Cuvier. Kot ustanovitelj primerjalne anatomije, predhodnik paleontologije in pionir v zoološki stroki, je izvršil ogromno delo. Poleg velikih resnic je svetu ostavil tudi mnogo znat, a celo te so bile potrebne, da so dale znanosti nove pobude.

Njegovo življenje je bilo zelo pestro. Narodil se je v stari častniški rodbini. Že v zgodnjih letih ga je ostroumni raziskovalec Tessier napotil v naravoslovno vedo, pozneje je prišel kot asistent v pariški Jardin des Plantes. Tu je položil temelj anatomično-zoološki zbirki, ki je bila dolgo časa najpomembnejša v Evropi. Tudi v politiki in državništvu je imel mnoge vodilne vloge, a umrl je v starosti 63 let kot najravnatelj naravoslovne svoje dobe.

Kot zoologa ga je zanimalo zlasti nižje živalstvo, predvsem mehkužci. Poglobljen študij teh živali ga je pripravil do novega razvrstitelne sistema v zoologiji, ki se ni opiral kakor Linnéjev sistem na zunanje znake, temveč na notranje anatomske sorodstvo. Odkritje okamenelih živali v pariški goličnici ga je napotilo do pravilne ugotovitve, da je kopnina na kraju, kjer stoji danes ponosna francoska prestolnica, pokrivalo morje in da je sploh vse kopnine sveta v različnih dobah krila bodisi morsk ali sladka voda. Spoznal je tudi, da so zemeljske plasti s svojimi organskimi okameninami v splošnem tem starejše, čim globlje ležijo, in s tem je pripravil tla Darwinovi teoriji, da izvirajo mlajše živalske vrste iz starejših. Sam pa se je temu spoznanju upiral in je trdil, da je imela vsaka geološka doba svoje posebno živalstvo, ki je propadlo v velikanskih naravnih katastrofah med posameznimi dobami. To je bila največja zmotna njegovega življenja, ki pa ne more zmanjšati njegovega pomena za razvoj moderne vede.

JED IN NAŠI ČUTI

Že slavnj satirik George Christoph Lichtenberg je v svojih aforizmi zapisal, da je kava v vinskih čašah čisto zanič pijača, kakor ne more nobenemu človeku prijati meso, ki bi ga z inace čisto britvijo mazali na kruh. Lichtenberg je torej dobro vedel, da ima pri uživanju jedi poleg okusa svojo veliko vlogo tudi vid in da je mnogokrat od njegove odvisno, da se nam zdi kakšna jed neokusna in neužitna, tudi če je v resnici okusna. Okus ne odloča sam, vedno najbolje sladokusci. Imamo dolgo vrsto jedi, pri katerih je okus celo podrejenega pomena ali pa sploh brez pomena. To velja n. pr. za korenje, ki ima komaj opazen okus, in ki nam prija v prvi vrsti zavoljo prijetnega čuma, ki ga ob-

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS

10. JUNIJA (Opolnoči)

29. JUNIJA — 22. JULIJA

ILE DE FRANCE

21. JUNIJA — 8. JULIJA (Opolnoči)

LAFAYETTE

16. JULIJA

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenice agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

Vsi na krov!

Udeležite se velikega

skupnega potovanja v

stari kraj

9. julija

na slavnem francoskem

brzoparniku

ILE DE FRANCE

MNOGE POSEBNOSTI ARAN-

ŽIRANE ZA NAŠE POTNIKE

TEGA POTOVANJA

Pišite takoj po nadaljevalne informacije na:

LEO ZAKRAJSEK

General Travel Service, Inc.

1359 Second Ave.,

New York, N. Y.

cutimo pri njegovem zauživanju

Siuh in tip sta udeležena tu bolj

reko okus, da nam napravita jed

tečno. Podobno je s kumarico in

do neke mere z različnim sadjem.

V čem je prednost svežih, krikih

žemelj pred starimi? Baš v občut-

ku čuma, ki nam ga kost lobanje

in sluhovni organi vodijo pri jedi

v možgane. Med praženim in kuha-

nim krompirjem ni bistvenih razlik

v okusu in vendar nam praženi

krompir iz istega razloga bolj u-

gaja. Turški med, ki je mladini

takšna slaščica, ima brezbrilčen,

indiferenten okus, toda ustin: služ-

nici ugaja vendarle iz drugih raz-

logov. Od tu do ameriške narodne

razvade, zvečenja gumija, je en sam

korak — a tu nima okus čisto

nobenega opravlja več, temveč sam-

no tip.

Če torej ljudje pravijo, da je ta

ali ona jed zelo okusna je to zelo

netočen izraz za množico občut-

kov, ki jih imamo pri jedi in e ka-

terih si običajno ne polagamo no-

benega računa. Da je pri jedi v prvi

vrsti udeležen poleg okusa tudi

čut vonja, bi moralo biti vsem zna-

no, pa se le redko kdo tega zaveda.

SHIPPING NEWS

2. Junija:

Columbus v Cherbourg in Bremen

General von Steuben v Cherbourg in Bremen

3. Junija:

Majestic v Cherbourg

Westernland v Havre

4. Junija:

De France v Havre

Rotterdam v Boulogne sur Mer

7. Junija:

Leviathan v Cherbourg

Bremen v Cherbourg in Bremen

8. Junija:

Pres. Harding v Cherbourg

Aquitania v Cherbourg

9. Junija:

Saturia v Cobh in Havre

10. Junija:

Conte Blancamano v Genova

Lapland v Havre

11. Junija:

Paris v Havre

Homeric v Cherbourg

Veendam v Boulogne sur Mer

12. Junija:

Olympic v Cherbourg

Perengaria v Cherbourg

Europa v Cherbourg in Bremen

13. Junija:

Berlin v Bremen

17. Junija:

Roma v Genova

Fennland v Havre

18. Junija:

Statenland v Boulogne sur Mer

Minnetonka v Cherbourg

21. Junija:

Lafayette v Havre

12. Junija:

De France v Havre

Pres. Roosevelt v Cherbourg

Majestic v Cherbourg

Mauretania v Cherbourg

23. Junija:

Bremen v Cherbourg in Bremen

Stuttgart v Cherbourg in Bremen

24. Junija:

Vulcania v Trst

Belgenland v Havre

25. Junija:

Volendam v Boulogne sur Mer

26. Junija:

Columbus v Cherbourg in Bremen

28. Junija:

Conte Grande v Genova

Leviathan v Cherbourg

29. Junija:

Paris v Havre

Aquitania v Cherbourg

30. Junija:

Chempain (NOVI) v Havre

General von Steuben v Bremen